

รายงาน

ภาวะและแนวโน้มสินเชื่อของสถาบันการเงิน

สายนโยบายการเงิน
ธนาคารแห่งประเทศไทย

ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ได้จัดทำแบบสำรวจภาวะและแนวโน้มการปล่อยสินเชื่อ (Credit Conditions Survey) ซึ่งเป็น การสำรวจความคิดเห็นผู้บริหารระดับสูงของสถาบันการเงินที่ดูแลงานด้านสินเชื่อ โดยสำรวจเป็นประจำทุกไตรมาส เพื่อสร้าง ความเข้าใจในการวิเคราะห์สินเชื่อที่ครบถ้วนและลึกมากยิ่งขึ้น คำถามในแบบสำรวจครอบคลุมทั้งด้านอุปทานของสินเชื่อ อุปสงค์ของสินเชื่อและแนวโน้มการปล่อยสินเชื่อในไตรมาสข้างหน้า

การสำรวจนี้ เริ่มสำรวจครั้งแรกในเดือนมกราคม 2551 ธปท.ได้ขอความร่วมมือจากธนาคารพาณิชย์ไทย สาขาธนาคารพาณิชย์ ต่างประเทศ และสถาบันการเงินเฉพาะกิจ จำนวน 25 แห่ง ซึ่งครอบคลุมสินเชื่อมากกว่าร้อยละ 90 ของสินเชื่อทั้งระบบ

รายงานฉบับนี้สามารถดูได้จาก <http://www.bot.or.th/Thai/EconomicConditions/Thai/BLP/Pages/index.aspx>

Disclaimer: รายงานฉบับนี้ไม่จำเป็นต้องสอดคล้องกับความเห็นของธนาคารแห่งประเทศไทย และไม่ได้สะท้อนความเห็นของ สถาบันการเงินใดสถาบันหนึ่ง คณะกรรมการนโยบายการเงินใช้ข้อมูลนี้เพื่อประกอบกับข้อมูลจากแหล่งอื่นๆ ในการวิเคราะห์ และประเมินภาวะเศรษฐกิจ

ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ: นางสาวรางคณา อิ่มอุดม ผู้บริหารทีม ทีมวิเคราะห์สันทเศรษฐกิจ โทร. 0-2283-6131
นางสาวรัชฎ์ลักษณ์ วิบูลย์ศรีสัจจะ เศรษฐกร ทีมวิเคราะห์สันทเศรษฐกิจ โทร. 0-2283-5646
ฝ่ายเศรษฐกิจในประเทศ สายนโยบายการเงิน
ที่อยู่ 273 ถนนสามเสน เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200
เบอร์แฟกซ์ 0-2282-5082
เว็บไซต์ธนาคาร www.bot.or.th

รายงานผลการสำรวจภาวะการปล่อยสินเชื่อของสถาบันการเงิน ในไตรมาสที่ 1 ปี 2554 และแนวโน้มในช่วงไตรมาสที่ 2 ปี 2554*

สรุปภาพรวม*

ในไตรมาสที่ 1 ปี 2554 ความต้องการสินเชื่อภาคธุรกิจเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากไตรมาสก่อน จากความต้องการสินเชื่อเพื่อใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียน เพื่อการสะสมสินค้าคงคลัง และเพื่อการลงทุนในสินทรัพย์ถาวรเช่นเดียวกับไตรมาสก่อน เช่นเดียวกันความต้องการสินเชื่อภาคครัวเรือนทุกประเภทเพิ่มขึ้นจากไตรมาสก่อน โดยความต้องการสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากเงื่อนไขการกู้ยืมที่ผ่อนคลายลงและความเชื่อมั่นของผู้บริโภคที่ปรับดีขึ้น ส่วนความต้องการสินเชื่อบัตรเครดิตและสินเชื่อครัวเรือนอื่นๆ เพิ่มขึ้นจากความเชื่อมั่นที่ปรับดีขึ้น และความต้องการใช้จ่ายใช้สอยสินค้าจำเป็นทั่วไป

มาตรฐานการให้สินเชื่อแก่ภาคธุรกิจในไตรมาสที่ 1 ปี 2554 โดยรวมใกล้เคียงกับไตรมาสก่อน สถาบันการเงินมีความระมัดระวังในการให้สินเชื่อมากขึ้นภายใต้ภาวะการแข่งขันสูงและสภาพคล่องที่มีสัญญาณตึงตัวบ้าง แต่สถาบันการเงินไม่ได้เพิ่มความเข้มงวดในมาตรฐานการให้สินเชื่อเทียบกับไตรมาสก่อน เพราะคำนึงถึงเป้าหมายในการขยายสินเชื่อ ขณะที่มาตรฐานการให้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยและสินเชื่อบัตรเครดิตผ่อนคลายลงจากไตรมาสก่อน จากการแข่งขันที่สูงระหว่างสถาบันการเงินด้วยกันและแหล่งเงินทุนอื่นๆ แม้ว่าจะมีมาตรการด้าน LTV สำหรับสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยที่เข้มงวดขึ้นในไตรมาสนี้ ส่วนมาตรฐานการให้สินเชื่อครัวเรือนเพื่อวัตถุประสงค์อื่นๆ ยังคงใกล้เคียงกับไตรมาสก่อน

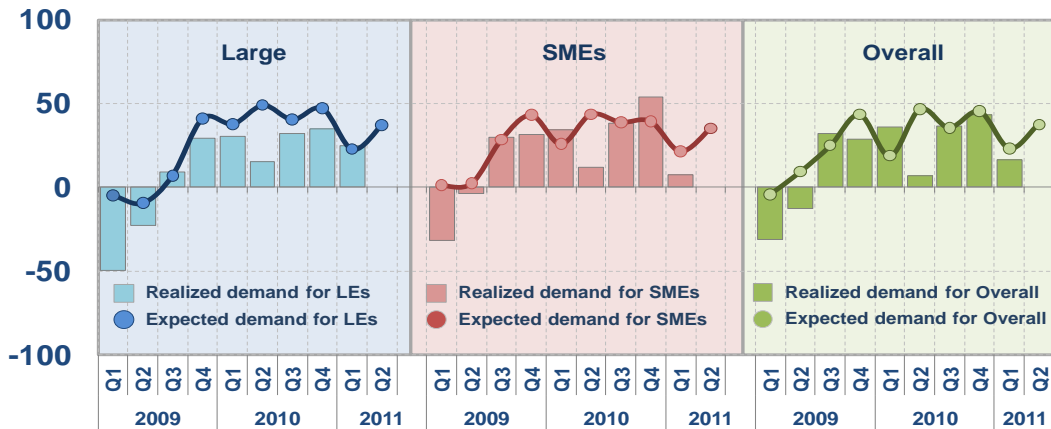
สำหรับแนวโน้มภาวะสินเชื่อในไตรมาสที่ 2 ปี 2554 สถาบันการเงินคาดว่าความต้องการสินเชื่อโดยรวมจะเพิ่มขึ้นจากไตรมาสปัจจุบันทั้งภาคธุรกิจและภาคครัวเรือน จากแรงส่งของอุปสงค์ที่ยังขยายตัวดี สำหรับมาตรฐานการให้สินเชื่อแก่ธุรกิจขนาดใหญ่และภาคครัวเรือนทุกประเภทคาดว่าจะอยู่ในระดับใกล้เคียงกับไตรมาสปัจจุบัน แต่จะเพิ่มความเข้มงวดขึ้นเล็กน้อยสำหรับธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็กจากความกังวลด้านคุณภาพของสินเชื่อ

* ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) เริ่มจัดทำแบบสำรวจภาวะและแนวโน้มการปล่อยสินเชื่อรายไตรมาส (BOT's Survey on Credit Conditions) ตั้งแต่ไตรมาสที่ 4 ปี 2550 ซึ่งเป็นการสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหารระดับสูงของสถาบันการเงินต่างๆ ที่ดูแลงานด้านสินเชื่อ สำหรับรอบการสำรวจเดือนเมษายน 2554 ได้รับความร่วมมือในการตอบกลับแบบสอบถามจากสถาบันการเงินรวมทั้งสิ้นจำนวน 23 แห่ง ประกอบด้วย ธนาคารพาณิชย์ไทย 14 แห่ง สาขาธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ 6 แห่ง และสถาบันการเงินเฉพาะกิจ (Specialized Financial Institutions: SFIs) 3 แห่ง ครอบคลุมสินเชื่อมากกว่าร้อยละ 87 ของสินเชื่อทั้งระบบ การคำนวณค่า Diffusion Index (DI) จัดทำโดยการถ่วงน้ำหนักคำตอบ 5 ระดับตามสัดส่วนสินเชื่อในแต่ละประเภทของสถาบันการเงิน และหาผลรวมสุทธิของสัดส่วนที่ได้ถ่วงน้ำหนักแล้ว โดยถ่วงน้ำหนัก DI = -100 หมายถึงลดลงมากหรือเข้มงวดมาก, DI = 0 หมายถึงไม่เปลี่ยนแปลง และ DI = 100 หมายถึงเพิ่มขึ้นมากหรือผ่อนคลายมาก

1. สินเชื่อที่ให้แก่ภาคธุรกิจ (Loans or Credit Lines to Enterprises)

ในไตรมาสที่ 1 ปี 2554 ความต้องการสินเชื่อของธุรกิจขนาดใหญ่และธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็กเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากไตรมาสก่อน จากความต้องการสินเชื่อเพื่อใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียน (Working capital) เพื่อการสะสมสินค้าคงคลัง (Inventory build-up) และเพื่อการลงทุนในสินทรัพย์ถาวร (Fixed investment) เป็นสำคัญ โดยความต้องการสินเชื่อกระจายตัวไปในภาคการผลิตต่างๆ ได้แก่ ตัวกลางทางการเงิน อุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม เคมีภัณฑ์และผลิตภัณฑ์เคมีภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์ยาง ผลิตภัณฑ์พลาสติก และภาคการค้าส่งและค้าปลีก เช่นเดียวกับไตรมาสก่อน

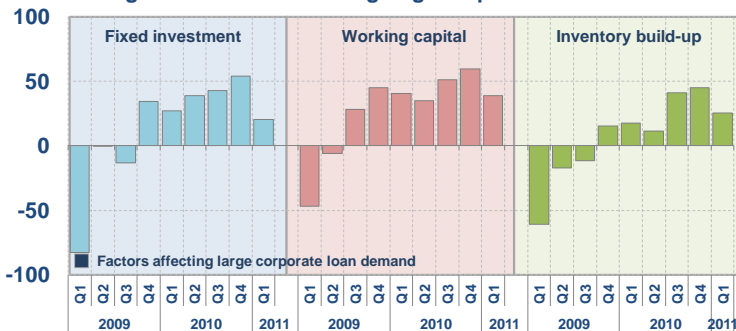
Figure 1: Demand for Corporate Loans

Source: BOT's Survey on Credit Conditions, April 2011.

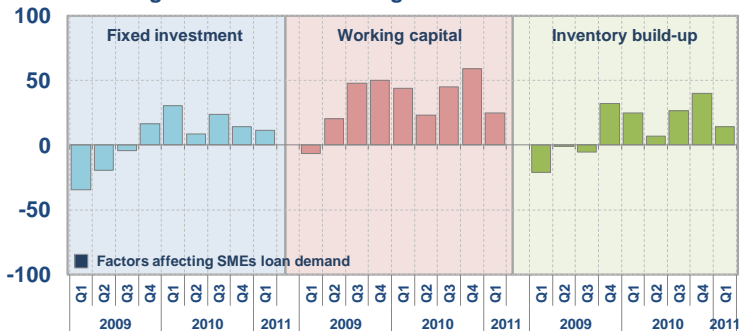
อย่างไรก็ดี ธุรกิจขนาดใหญ่ที่มีความสามารถในการระดมทุนยังคงใช้ทางเลือกจากแหล่งเงินทุนอื่นๆ ได้แก่ การออกตราสารหนี้และการระดมทุนในตลาดทุนควบคู่ไปกับเงินกู้จากสถาบันการเงิน ขณะที่ธุรกิจขนาดกลางและย่อมมีการใช้เงินทุนภายในของบริษัทมากขึ้นในไตรมาสนี้ เนื่องจากมีความสามารถในการเข้าถึงสินเชื่อโดยเปรียบเทียบได้น้อยกว่าธุรกิจขนาดใหญ่ นอกจากนี้ สถาบันการเงินเห็นว่าในปัจจุบันอัตราดอกเบี้ยเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลกระทบต่อความต้องการสินเชื่อของธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็ก

Figure 2: Factors affecting large corporate loan demand

Source: BOT's Survey on Credit Conditions, April 2011.

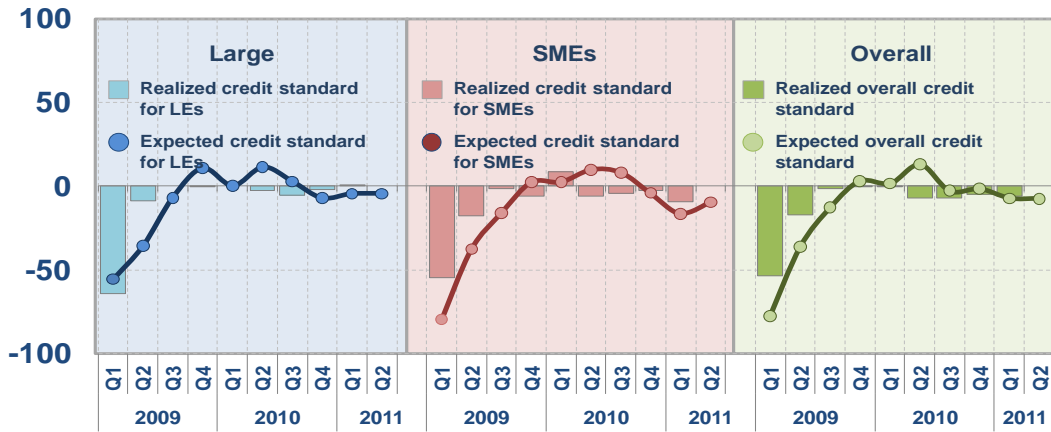
Figure 3: Factors affecting SMEs loan demand

Source: BOT's Survey on Credit Conditions, April 2011.

มาตรฐานการให้สินเชื่อแก่ภาคธุรกิจของสถาบันการเงินในไตรมาสนี้โดยรวมใกล้เคียงกับไตรมาสก่อน โดยปัจจัยที่ทำให้สถาบันการเงินเพิ่มความเข้มงวด ได้แก่ ความกังวล (Risk perception) ต่อภาวะเศรษฐกิจทั่วไป สภาพอุตสาหกรรม และสภาพคล่องที่มีสัญญาณตึงตัวบ้าง แต่สถาบันการเงินไม่สามารถเพิ่มความเข้มงวดในมาตรฐานการให้สินเชื่อได้มากนัก จากการแข่งขันระหว่างสถาบันการเงินและแหล่งเงินทุนอื่นๆ ที่สูงขึ้นต่อเนื่อง

Figure 4: Credit Standards (Corporate Loans)

Source: BOT's Survey on Credit Conditions, April 2011.

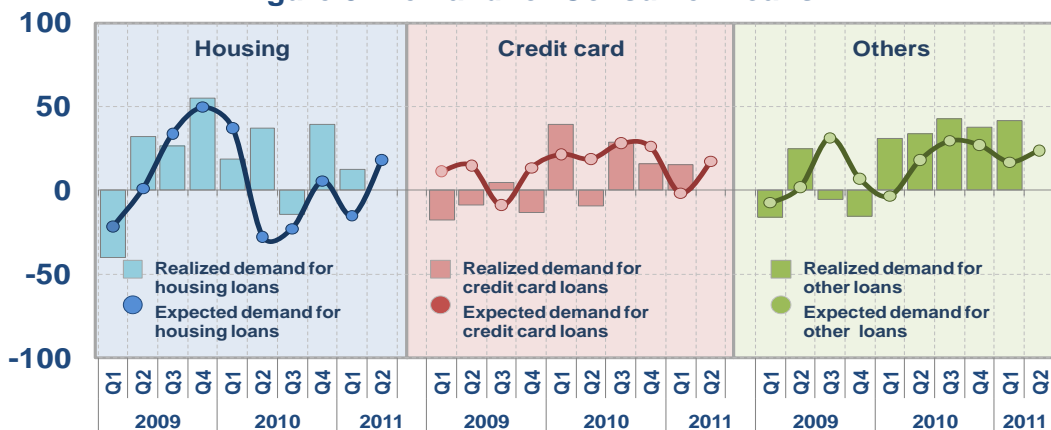
อย่างไรก็ตาม ในส่วนของเงื่อนไขการให้สินเชื่อ สถาบันการเงินยังคงแสดงความกังวลบ้างและกำหนดเงื่อนไขการให้สินเชื่อที่สัมพันธ์กับความเสี่ยง โดยปรับ margin ให้กว้างขึ้นสำหรับลูกค้าที่มีความเสี่ยงสูง พร้อมกับเพิ่มหลักประกันและลดวงเงินสินเชื่อ นอกจากนี้ หากเป็นธุรกิจขนาดกลางและเล็ก สถาบันการเงินได้เพิ่มอัตราค่าธรรมเนียมที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยและเพิ่มเงื่อนไขประกอบสัญญาเงินกู้ ในทางตรงกันข้าม สถาบันการเงินได้ผ่อนคลายเงื่อนไขการให้สินเชื่อโดยปรับ margin ให้แคบลงสำหรับลูกค้าจัดชั้นปกติไม่ว่าจะเป็นธุรกิจขนาดใด พร้อมกับลดเงื่อนไขประกอบสัญญาเงินกู้และค่าธรรมเนียมที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยสำหรับธุรกิจขนาดใหญ่ เพื่อรักษาความสามารถในการแข่งขันกับสถาบันการเงินอื่น

แนวโน้มภาวะสินเชื่อภาคธุรกิจในไตรมาสที่ 2 ปี 2554 สถาบันการเงินคาดว่าความต้องการสินเชื่อของภาคธุรกิจทุกประเภทมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้น และคาดว่ามาตรฐานการให้สินเชื่อจะใกล้เคียงกับไตรมาสก่อนสำหรับธุรกิจขนาดใหญ่ ขณะที่เข้มงวดขึ้นเล็กน้อยสำหรับธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็กจากความกังวลต่อความสามารถในการปรับตัวจากการเปลี่ยนแปลงที่ควบคุมไม่ได้ซึ่งอาจกระทบต่อคุณภาพของสินเชื่อ

2. สินเชื่อที่ให้แก่ภาคครัวเรือน (Loans to households)

ในไตรมาสที่ 1 ปี 2554 ความต้องการสินเชื่อภาคครัวเรือนทุกประเภทเพิ่มขึ้นจากไตรมาสก่อน โดยเฉพาะสินเชื่อครัวเรือนอื่นๆ ซึ่งไม่ใช่สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยและสินเชื่อบัตรเครดิต โดยความต้องการสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากเงื่อนไขการกู้ยืมที่ผ่อนคลายลงและความเชื่อมั่นของผู้บริโภคที่ปรับดีขึ้น ส่วนความต้องการสินเชื่อบัตรเครดิตและสินเชื่อครัวเรือนอื่นๆ เพิ่มขึ้นจากความเชื่อมั่นที่ปรับดีขึ้น ซึ่งส่งผลให้ผู้บริโภคมีความต้องการจับจ่ายใช้สอยสินค้าจำเป็นทั่วไปมากขึ้นในไตรมาสนี้

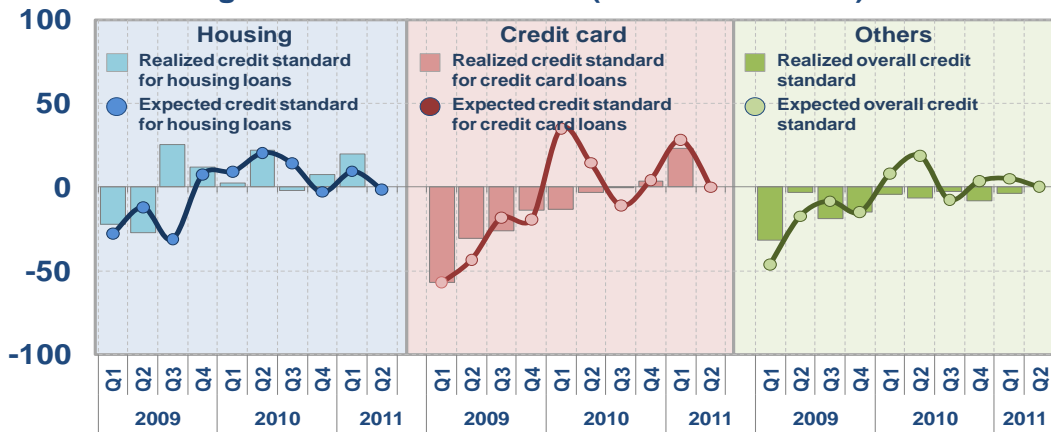
Figure 5: Demand for Consumer Loans

Source: BOT's Survey on Credit Conditions, April 2011.

มาตรฐานการให้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยและสินเชื่อบัตรเครดิตผ่อนคลายลงจากไตรมาสก่อน ภายใต้สถานการณ์การแข่งขันที่เข้มข้นระหว่างสถาบันการเงิน รวมทั้งสถาบันการเงินเฉพาะกิจ และ Non-banks แม้ว่าจะมีมาตรการด้าน LTV สำหรับสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยที่เข้มงวดขึ้นในไตรมาสนี้ นอกจากนี้ สถาบันการเงินได้ผ่อนคลายเงื่อนไขการให้กู้ยืม โดยปรับ margin ให้แคบลงสำหรับสินเชื่อบัตรเครดิต ส่วนมาตรฐานการให้สินเชื่อครัวเรือนอื่นๆ ยังคงใกล้เคียงกับไตรมาสก่อน เนื่องจากสถาบันการเงินต้องการรักษาลูกค้าภายใต้การแข่งขันที่เข้มข้นดังกล่าว อย่างไรก็ตาม สถาบันการเงินยังคงมีความกังวลเกี่ยวกับความน่าเชื่อถือของผู้กู้และคุณภาพของหลักทรัพย์ค้ำประกันอยู่บ้าง

Figure 6: Credit Standards (Consumer Loans)

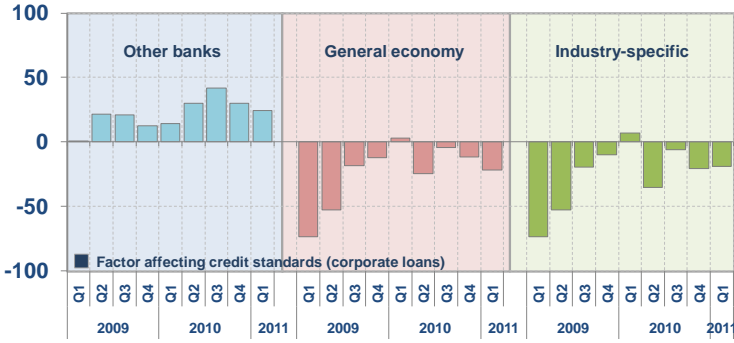
Source: BOT's Survey on Credit Conditions, April 2011.

แนวโน้มภาวะสินเชื่อภาคครัวเรือนในไตรมาสที่ 2 ปี 2554 สถาบันการเงินคาดว่าความต้องการสินเชื่อภาคครัวเรือนทุกประเภทมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นเล็กน้อย ตามความเชื่อมั่นของผู้บริโภคที่คาดว่าจะเพิ่มขึ้น โดยสถาบันการเงินจะยังคงมาตรฐานการให้สินเชื่อภาคครัวเรือนใกล้เคียงกับในไตรมาสนี้ แต่มีความกังวลเกี่ยวกับคุณภาพของสินเชื่อมากขึ้นสำหรับสินเชื่อบัตรเครดิตและสินเชื่อครัวเรือนอื่นๆ

ทีมวิเคราะห์สันทเศรษฐกิจ
(Economic Intelligence Team)
ฝ่ายเศรษฐกิจในประเทศ
สายนโยบายการเงิน
เมษายน 2554

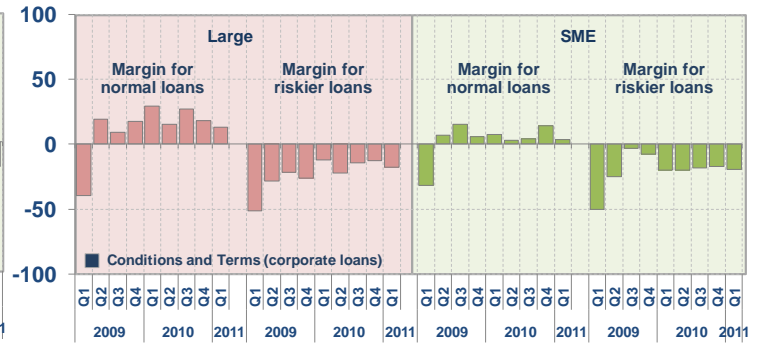
แผนภูมิแสดงรายละเอียดปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการสินเชื่อและมาตรฐานการให้สินเชื่อ

Figure 7: Factors affecting credit standards (corporate loans)

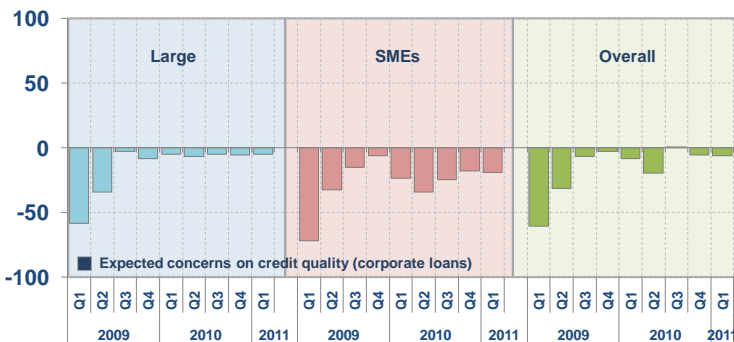
Source: BOT's Survey on Credit Conditions, April 2011.

Figure 8: Conditions and Terms (corporate loans)

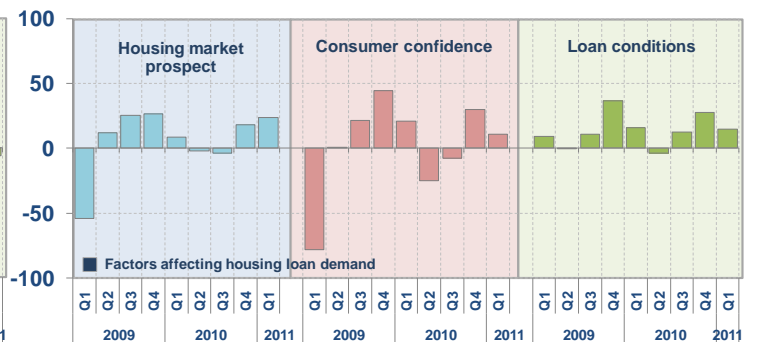
Source: BOT's Survey on Credit Conditions, April 2011.

Figure 9: Expected concerns on credit quality (corporate loans)

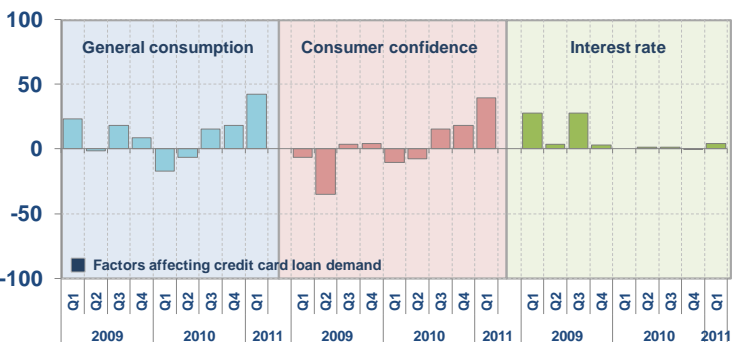
Source: BOT's Survey on Credit Conditions, April 2011.

Figure 10: Factors affecting housing loan demand

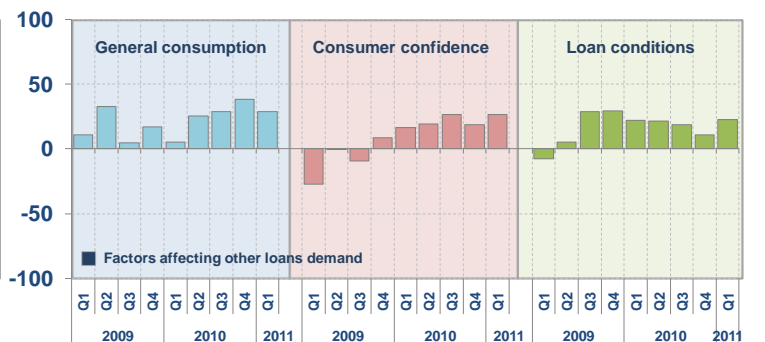
Source: BOT's Survey on Credit Conditions, April 2011.

Figure 11: Factors affecting credit card loan demand

Source: BOT's Survey on Credit Conditions, April 2011.

Figure 12: Factors affecting other loans demand

Source: BOT's Survey on Credit Conditions, April 2011.

Figure 13: Factors affecting credit standards (housing loans)

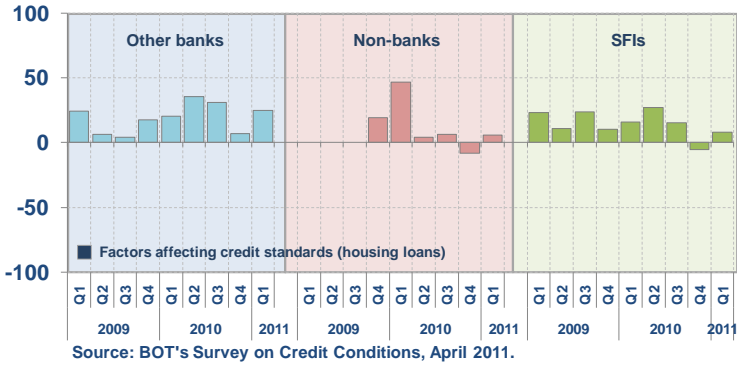

Figure 14: Factors affecting credit standards (credit card and other loans)

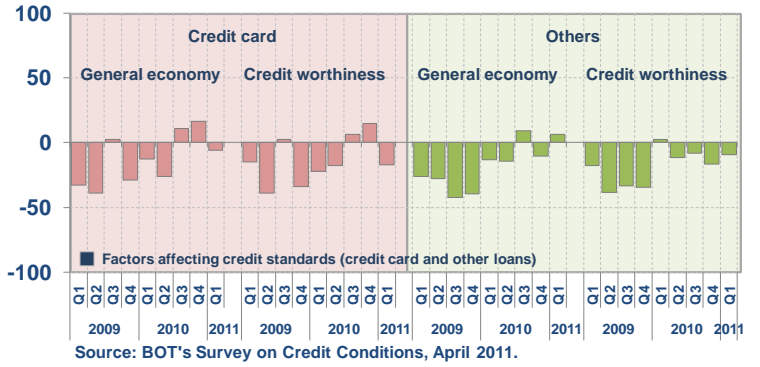

Figure 15: Conditions and Terms (consumer loans)

